

dr hab. prof. nadzw. Monika Zytke

Swego nie znacie FESTIWAL INNY NIŻ WSZYSTKIE

„Możemy nosić chińskie ciuchy, jeździć czeskimi autami, patrzeć w japońskie telewizory, gotować w niemieckich garnkach hiszpańskie pomidory i norweskie lososie. Co do kultury, to jednak wypadałoby mieć własną.”

Andrzej Sapkowski

FESTIWAL POLSKIEJ PIOSENKI

Swego
nie
Znacie

Akademia
Pomorska
w Słupsku

Katedra Sztuki
Muzycznej

Festiwal SWEGO NIE ZNACIE wymyśliłam jako remedium na dwie główne bolączki konkursów tego typu w Polsce, które widzę bywając na nich jako juror. Pierwszą z nich jest przerost repertuaru anglojęzycznego. Nie dotyczy on tylko konkursów, a również stacji radiowych i telewizyjnych kanałów muzycznych. Nie mam nic przeciw dobrej muzyce w każdym języku, sama taką wykonuję, pięknie jest otwierać się na inne kultury. Ale oprócz swojej, a nie zamiast. Nie czuję się dobrze, gdy w polskich stacjach radiowych i na polskich konkursach nie sprawdzają się słowa mistrza renesansu, że Polacy nie gęsi i swój język mają. Stacje radiowe podlegają wprawdzie prawu narzucającemu określony minimalny procent muzyki polskiej, jaki ma być obecny na antenie. Jeśli jednak większość tego procenta emitowana jest między godz. 2.00 a 6.00, trudno się nie oprzeć wrażeniu zanglicyzowania naszej sceny muzycznej. To samo zresztą dotyczy nazw zespołów i firm, a także instytucji i festiwali. Mamy piękny język, którym można wyrazić dużo więcej niż w innych, a nie chcemy z niego korzystać...

Drugim problemem konkursów, zwłaszcza wokalnych, jest moda na półplayback. Obecnie można dostać naprawdę dobrze zrobione gotowe akompaniamenty, często w wersjach orkiestrowych. Wydaje się to lepszym wyjściem niż zaśpiewanie tylko z gitarą czy fortepianem. Tak naprawdę jednak oducza muzykalności – solista musi zaśpiewać za każdym razem tak samo, nie ma własnego wyczucia tempa ani frazy, bo tu rządzi gotowe nagranie, któremu musi się bez-

względnie podporządkować. Nagrania te są bardzo często zupełnie jednolite dynamicznie, przez co pojęcie pracy nad dynamiką głosu nie istnieje. Dlatego na festiwalu SWEGO NIE ZNACIE dajemy szansę finalistom na występ z Orkiestrą Katedry Sztuki Muzycznej, w specjalnie dla nich przygotowanych aranżacjach – stąd odległość czasowa między II a III etapem festiwalu.

Ostatnią sprawą jest inwazja muzyki typu disco polo, jaka mnie osobiście nieco przeraża. Sprawdzają się – niestety – słowa Krzysztofa Vargi w piosence „Pismo”, że dla wielu naszych rodaków obecnie „najważniejsze są te teksty, które nie niosą treści, najważniejsze te melodie, które nie tworzą pieśni”. Dlatego jestem dumna z uczestników festiwalu SWEGO NIE ZNACIE, często bardzo młodych ludzi, którzy śpiewają tu i grają piosenki Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej, Marka Grechuty, piosenki z repertuaru Ewy Demarczyk, Anny German, Mieczysława Ścześnieka i wielu innych tuzów polskiej piosenki. Wzruszona publiczność, po koncercie finałowym i będących kontynuacją festiwalu koncertach piosenki polskiej, upewnia mnie, że nie wszystkim Polakom wystarcza muzyczne byle co. Na całe szczęście...

Organizatorem Festiwalu jest Katedra Sztuki Muzycznej Akademii Pomorskiej w Słupsku. Patronat medialny sprawuje czasopismo „Muzyk”. Kolejne edycje ogłaszamy we wrześniu. I etap przeprowadzany jest internetowo i polega na przysłaniu nagrań. II etap – dla uczestników, którzy przejdą przez eliminacje – odbywa się już na żywo około 11 listopada. Nie chodzi nam jednak w tej konotacji dat o tematykę wprost patriotyczną, a o ukazanie, że patriotyzmem jest również wspieranie rodzimej twórczości na artystycznym poziomie, niezależnie od jej tematyki. W tym etapie jury złożone z wykładowców Katedry Sztuki Muzycznej wyłania finalistów. Wybieramy z nimi utwory finałowe, następnie aranżerzy orkiestry – Monika Zytke, Łukasz Jankowski, Przemysław Sysojew-Osiński i Małgorzata Łukaszewicz – przygotowują orkiestrowe aranżacje i zaczynają się próby. Koncert finałowy, poprzedzony warsztatami dla uczestników, odbywa się wiosną. Soli-



stom towarzyszy Orkiestra Katedry Sztuki Muzycznej AP w Słupsku pod moją batutą. Wedle takiego harmonogramu odbyły się pierwsze cztery edycje Festiwalu SWEGO NIE ZNACIE w latach 2015-2019. Potem sprawa się skomplikowała ze względu na epidemię Covid-19. Edycja V, rozpoczęta jesienią 2019, zakończyła się dopiero wiosną 2021 i to w formie online. W edycji VI – etapy I i II odbyły się łącznie online, a finał – już na szczęście na żywo – został przesunięty na czerwiec 2022. Mamy nadzieję, że edycja VII odbędzie się już planowo.

Festiwal SWEGO NIE ZNACIE skierowany jest nie tylko do wokalistów, ale także do instrumentalistów, którzy wykonują parafrazy instrumentalne polskich piosenek – i to również stanowi o jego wyjątkowości. Ograniczenie wiekowe jest jednostronne – przyjmujemy uczestników od 13 roku życia, górna granica wiekowa nie istnieje. Są trzy kategorie wiekowe: 13-15 lat, 16-19 lat i dorośli. Repertuar jest dowolny, tyle, że muszą być to piosenki polskich twórców na artystycznym poziomie (nie wchodzi w grę disco polo czy muzyka chodnikowa, itp.). Oczywiście repertuar winien być odpowiedni do wieku, możliwości muzycznych i typu osobowości wykonawcy. W finale przyznawane są nagrody w poszczególnych kategoriach wiekowych i wykonawczych (wokaliści, instrumentalisci) oraz nagrody specjalne – indeksy do Katedry Sztuki Muzycznej AP w Słupsku, będące pomocą w przygotowaniu się do egzaminów wstępnych na studia muzyczne.

Festiwal SWEGO NIE ZNACIE pomaga docenić twórczość polskich kompozytorów i autorów tekstów, umożliwia konfrontację dokonań artystycznych wokalistów i instrumentalistów, integruje środowisko muzyczne i czynnie wspiera rozwój muzyczny finalistów przez współpracę z Orkiestrą Katedry Sztuki Muzycznej.

Często zastanawiam się, dlaczego jadąc samochodem we Francji słyszymy w radiu ciągle piosenki francuskie, w Niemczech – niemieckie, a w Polsce – angielskie? Ciągle – i nie tylko w muzyce – nie doceniaamy swoich... A przecież mamy świetnych kompozytorów i świetnych autorów tekstów. Propagowanie ich twórczości i naszego rodzimego języka będzie naszym sposobem na świętowanie polskości. Mamy z czego i z kogo być dumni, więc niech nie będzie tak, że tylko cudze chwalimy...

Zapraszamy na kolejne edycje Festiwalu Polskiej Piosenki SWEGO NIE ZNACIE.

dr hab. prof. nadzw. Monika Zytke

Dyrektor Artystyczny Festiwalu SWEGO NIE ZNACIE.
Katedra Sztuki Muzycznej Akademii Pomorskiej w Słupsku.